

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

КЗ «Шульський ЗДО»

(протокол № 1 від 31.08.2023)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач

КЗ «Шульський ЗДО»

/...../ Тетяна УСЕНКО

« 31 » серпня 2023 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Комунального закладу

«Шульський заклад дошкільної освіти

(ясла – садок) Біляївської сільської

ради Лозівського району Харківської

області

на 2023 – 2024 навчальний рік

Зміст

1. Вступ
2. Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності)
3. Розділ II. Форми організації освітнього процесу
4. Розділ III. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.

ВСТУП

Освітня діяльність в КЗ «Шульський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» у 2023/2024 навчальному році буде організована відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (затверджено наказом Наказ Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527), Положення про заклад дошкільної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 86 від 27 січня 2021 року), Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у закладах дошкільної освіти різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), Наказом Президента України від 24.02.2022р, № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» з урахуванням Протоколу №7 засідання Ради оборони Харківської області Харківської обласної військової адміністрації від 07.07.2023 року та листа Департаменту науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації від 24.07.2023 №01-33/3181, за рішенням Протоколу № 6 позачергового засідання комісії з питань надзвичайних ситуацій Біляївської сільської ради від 28.07.2023, з метою забезпечення рівного доступу вихованців до якісної освіти та забезпечення організованого початку нового 2023/2024 навчального року. «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану»

Перелік навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти, листів Міністерства освіти і науки:

- «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період» (від 22.06.2023р. № 1/6894-22),
- «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році» (від 21.08.2023 р. № 1/12490-23),
- «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-454),
- «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-456),
- «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (від 11.10.2017 №1/9-546),
- «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» (від 09.12.2019 № 1/9-750),
- «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (від 19.04.2018 №1/9-249),
- «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» (від13.11.2018 №1/9-691),

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Мета і завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу в ЗДО;
- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі;
- забезпечення реалізації можливостей і здібностей кожної дитини; створення в групах атмосфери гуманного та доброзичливого ставлення до всіх вихованців, що сприятиме вихованню у них доброзичливості, допитливості, ініціативності, формуванню самостійності і творчості;
- турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;
- творча організація (креативність) освітнього процесу;
- варіативність використання навчального матеріалу з метою розвитку творчості з урахуванням інтересів і здібностей кожної дитини;
- забезпечення шанобливого ставлення до результатів дитячої творчості;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї;
- забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та початковою школою, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку;
- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;

- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- корекційно-розвивальна робота, що забезпечує своєчасну спеціалізовану допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах закладу дошкільної освіти;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти.

Організація освітнього процесу закладу дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році буде здійснюватися відповідно до власної концепції за пріоритетними напрямом напрямками діяльності:

- художньо-естетичний розвиток дошкільника (образотворчої, музичної, театральної, літературної);
- соціально-громадянський;
- фізкультурно-оздоровчий.

Та буде спрямована на реалізацію таких завдань:

Пріоритетне завдання:

Створити безпечні умови для збереження фізичного і психічного здоров'я та ефективну взаємодію учасників освітнього процесу під час дії воєнного стану.

Освітні завдання:

1. Створити умови для реалізації оновленого Базового компоненту дошкільної освіти як Державного стандарту, спрямованого на забезпечення освітнього результату - формування компетентностей дитини дошкільного віку.
2. Удосконалити шляхи організації роботи педагогічного колективу на виконання завдань пріоритетного напрямку діяльності: художньо-естетичний розвиток дошкільника (образотворчої, музичної, театральної, літературної), впроваджуючи особистісно-орієнтовані підходи в освітньо-виховному процесі.
3. Оптимізувати шляхи процесу формування у дітей старшого дошкільного віку соціально-громадянської компетентності - складової особистісного зростання в період дошкільного дитинства.
4. Забезпечити сприятливі умови для гармонійного фізичного розвитку дитини, зокрема для формування рухової та здоров'язберезувальних компетентностей.

Основні напрямки методичної роботи в закладі на 2023-2024н/р:

1. Сприяти реалізації завдань Закону України «Про дошкільну освіту», оновленого Базового компоненту дошкільної освіти та нормативно-правових документів про методичну роботу в дошкільному навчальному закладі шляхом вивчення, узагальнення та впровадження в практику діяльності педагогів надбань науки, педагогічних технологій, творчого підходу до розв'язання професійних проблем з педагогічними кадрами.
2. Формувати професійні якості у педагога як фахівця, який створює умови для прояву активності дитини, стимулює процес розвитку дитини, що є неодмінною умовою реалізації оновленого Стандарту дошкільної освіти.
3. Створити умови для реалізації соціально-педагогічного партнерства громади та всіх учасників освітнього процесу у підтримці формування компетентностей дітей дошкільного віку.

4. Покращувати рівень сформованої життєвої компетентності дитини шляхом використання сучасних інформаційних технологій, інтерактивних форм роботи, впровадження інноваційних технологій та педагогічних ідей в освітньо - виховний процес.

Пріоритетними напрямками роботи ЗДО під час дії воєнного стану в Україні є:

- створити і підтримувати в ЗДО безпечне психологічне, фізичне, безбар'єрне середовище для всіх учасників освітнього процесу;
- мотивувати педагогів, дітей та їхніх батьків на співпрацю та успіх, організацію продуктивної взаємодії;
- формувати стресостійкість учасників освітнього процесу в умовах невизначеності;
- використовувати нові форми роботи з дітьми під час війни;
- організувати зворотній зв'язок із працівниками ЗДО та батьками вихованців через сайт закладу, електронну пошту та інші соціальні мережі, засоби зв'язку.

Педагоги ЗДО забезпечують засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту дошкільної освіти на рівні вимог Базового компонента дошкільної освіти - Державного стандарту дошкільної освіти України.

Обов'язковий мінімум передбачає:

- компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;
- надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей узгоджувати особисті інтереси з колективними;
- формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду;
- забезпечення індивідуального особистісного розвитку.

Забезпечення наступності і перспективності в освітньому процесі між дошкільною і початковою освітою полягає у послідовності чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для 1 класу початкової школи.

Формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності здійснюється через розвиток життєвих компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Освітній процес у ЗДО здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України (Лист МОН України «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році» від 21.08. 2023 № 1/12490-23).

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти за комплексними та парціальними програмами.

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти здійснюється за оновленою освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина», науковий керівник В.О.Огнев'юк, та методичними рекомендаціями до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина».

Варіативна складова Базового компонента дошкільної освіти у 2023-2024 навчальному році реалізується через інтеграцію змісту парціальних програм у різні види діяльності:

1. *Казкова фізкультура. Парціальна програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.* Єфименко М.М. (Лист ІМЗО від 09.07.202019 №21.1/12-Г-627).
2. *Про себе треба знати, про себе треба дбати. Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.* Лохвіцька Л.В. (Лист ІМЗО від 04.12.2018 №22.1/12-Г-1049).
3. *Скарбниця моралі. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку* (видання 2 оновлене зі змінами і доповненнями). Лохвіцька Л.В. (Лист ІМЗО від 04.12.2019 №22.1/12-Г-1054)

Мова освітнього процесу та виховання дітей - українська.

Реалізація завдань національно-патріотичного виховання дошкільників здійснюється шляхом інтеграції завдань у різні види діяльності при проведенні занять з дітьми згідно з освітньою програмою.

Планування та організація життєдіяльності дітей у ЗДО здійснюється за режимними моментами I та II половини дня, за тематичними тижнями.

У 2023-2024 навчальному році у ЗДО функціонує 2 різновікові групи з 10,5 годинним перебуванням з 7-00 до 17-30.

Розподіл занять на тиждень проводиться відповідно до Наказу МОН № 446 від 20.04.15 року «Про затвердження гранично допустимого навчального

навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Гранично допустиме навантаження на дітей протягом тижня в КЗ «Шульський ЗДО»

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень у різновікових групах	
	3-4 –й рік життя	5-6 –й рік життя
Ознайомлення із соціумом	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	5
Логіко-математичний розвиток	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	11	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	3	5
Максимальна кількість занять на тиждень	14	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	3,5	8,3

*Години передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження на дітей

Освітня діяльність в КЗ «Шульський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» здійснюється відповідно до плану роботи на навчальний рік та літній оздоровчий період.

Перспективне та календарне планування у вікових групах здійснюється за регламентом життєдіяльності відповідно до орієнтовного перспективно-календарного тематичного планування з урахуванням освітніх ліній та базується на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

В освітньому процесі КЗ «Шульський ЗДО» використовуються такі основні **форми організації дітей:**

- спеціально організована навчальна діяльність (заняття);
- ігрова діяльність;

- самостійна діяльність (художня, рухова, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька та ін.);
- індивідуальна робота;
- спостереження;
- піші переходи, екскурсії;
- свята та розваги.

Вони можуть бути організовані:

фронтально,

підгрупами,

індивідуально,

залежно від віку дітей, педагогічної мети, матеріально-технічного забезпечення закладу, професійної майстерності педагога.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми.

Види занять:

За змістовими напрямками освітньої роботи:

- з фізичного виховання (тобто фізкультура, валеологічне виховання);
- з пізнавального розвитку (ознайомлення з соціумом, з природним довкіллям, логіко-математичний розвиток);
- з мовленнєвого розвитку (в т.ч. з навчання елементів грамоти);
- з художньо-продуктивної діяльності (образотворча, літературна та музична діяльність) тощо.

За змістом:

- односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності)
- різноспрямовані або міжпредметні (носять інтегрований або комплексний характер).

За дидактичними цілями:

- на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;
- на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;
- мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

За способом організації дітей:

- фронтальні (загально-групові), що проводяться одразу з усією групою дітей;
- підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;
- індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 чоловік;
- індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4.

За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання виділяють такі види занять:

- комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, іграшкової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;
- ігрові та сюжетно-ігрові - вирішується за допомогою спеціально підібраних ігор (дидактичних, рухливих, елементів ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрових вправ;
- домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Тривалість занять становить:

- різновікова група - тривалість заняття 20-25 хвилин;
- у першій молодшій групі – не більше 10 хвилин;
- у другій молодшій групі – 20 хвилин;
- у середній групі – не більше 10 хвилин;
- у старшій групі – 25хвилин;

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять з фізичного розвитку;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Тривалість фізкультурних занять для дітей наступна:

- у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин;
- від 3 до 4 років – до 20 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20-25 хвилин;
- від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2023/2024 навчальному році в ЗДО використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

1. Нетрадиційні техніки малювання як засіб розвитку творчих здібностей дітей
2. Пальчикові ігри
3. Розвиток творчої уяви дітей за методикою Л. Фесюкової
4. Інноваційна технологія «Казкові лабіринти гри»
5. «Казкова фізкультура» за методикою М.М. Єфименко
6. Мнемотехніка як прийом навчання зв'язного мовлення
7. Технологія естетико-екологічного виховання за Г.Тарасенко
8. Дихальна гімнастика за методикою О.М. Стрельнікової

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікуваними результатами освітнього процесу є набуття компетентностей, що визначені за усіма освітніми напрямками Базового компонента та комплексною і парціальними програмами, за якими здійснюється освітній процес.

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій – провідній для дітей дошкільного віку); руховій; здоров'язбережувальній; особистісній; природничо-екологічній; предметно-практичній; технологічній; мистецько-творчій; сенсорно-пізнавальній; логіко-математичній; дослідницькій; мовленнєвій; комунікативній; художньо-мовленнєвій; соціально-громадянській; навичок орієнтованих на сталий стиль життя і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію.

Рівень сформованості компетентностей дошкільників різних вікових груп з'ясовується у процесі здійснення моніторингу рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми раннього та дошкільного віку, отримання антропометричних даних та встановлення рівня нервово-психічного розвитку дітей раннього віку в процесі спостереження за їх життєдіяльністю.

РОЗДІЛ II. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма ЗДО визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

Навчальний рік у ЗДО починається 1 вересня 2023 року і закінчується 31 травня 2024 року, літній період, під час якого освітня робота здійснюється відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України – з 1 червня по 31 серпня 2024 року.

З метою забезпечення доступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття. Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Освітня діяльність у групах планується як у I-й, так і у II-й половині дня відповідно до розподілу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної, художньо-мовленнєвої, фізкультурно-оздоровчої діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку та індивідуальних особливостей дітей.

В закладі дошкільної освіти планування освітнього процесу здійснюється за режимними моментами I та II половини дня, за тематичними тижнями що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2023-2024 навчальному році.

Реалізація змісту освітньої програми здійснює команда педагогів: завідувач, вихователі, керівники музичні, практичний психолог.

Планування освітнього процесу є одним із ефективних інструментів реалізації принципу інтеграції й сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і практичних навичок дошкільників з відповідної теми, яка пропонується для вивчення і закріплення впродовж тижня. Інтеграція – це шлях і спосіб формування у дітей цілісної картини світу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь, керівник музичний самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Окрім занять, проводяться інші форми спеціально організованої освітньої діяльності: ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою); спостереження; пошуково-дослідницька діяльність; екскурсії; театралізована діяльність; трудова діяльність;

Крім спеціально організованої освітньої діяльності, передбачається самостійна діяльність дітей: ігрова, художня, фізична.

За окремим планом педагоги здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Одним із основних напрямків діяльності КЗ «Шульський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)» – є організація роботи з батьками вихованців. Для налагодження тісної співпраці з дорослими в закладі плануються та систематично проводяться відповідні заходи:

- батьківські збори з використанням інтерактивних форм роботи (круглий стіл, ділова гра тощо);
- бесіди, консультації;
- «батьківська скринька», пам'ятки-поради в групових роздягальних кімнатах (у разі відміни карантину);
- тестування, анкетування тощо;
- інформування в Viber групах, web-сайті ЗДО.

Співпраця з батьками або особами, які їх замінюють і дітьми проводиться онлайн (в умовах воєнного стану) за річним планом роботи: в телефонному режимі, через листування, організацію роботи сайту закладу дошкільної освіти; viber-групи вікових груп;

Організація психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності вихователів, практичного психолога.

РОЗДІЛ III. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у ЗДО сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол від 31.08.2022 року № 1).

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту».

Вона включає:

- оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі освіти;
- політики та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;

інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про дошкільну освіту» педагогічна рада закладу дошкільної освіти формує систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України з урахуванням: цілей та пріоритетів розвитку закладу дошкільної освіти; типу закладу, місцезнаходження, умов діяльності.

До розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти залучаються усі учасники освітнього процесу.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у ЗДО.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Визначення пріоритетних напрямів та показників для оцінювання освітньої діяльності, управлінських процесів у ЗДО.
2. Здійснення вимірювання показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО та оцінка їх динаміки.
3. Визначення шляхів підвищення якості освіти за результатами оцінювання показників освітньої діяльності та освітніх процесів.
4. Надання допомоги учасникам освітнього процесу щодо підвищення якості освіти.

Напрями, показники, методи збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО

Напрями, показники для оцінювання освітніх і управлінських процесів у ЗДО доцільно визначати за результатами аналізу діяльності закладу освіти за минулий навчальний рік та анкетування педагогічних працівників, батьків вихованців щодо якості провадження освітньої діяльності в ЗДО.

Зміни та доповнення до напрямів, показників, методів збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності й управлінських процесів у ЗДО схвалюються відповідним рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом керівника закладу.

Напрями, показники, методи збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО

Основні процедури вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО визначено:

- відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освіти;
- самооцінювання освітньої діяльності.

Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних важливо дотримуватись принципів академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання. Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». Для проведення внутрішнього моніторингу розробляється відповідна програма.

Самооцінювання освітньої діяльності включає:

- самооцінку показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО;
- оцінювання педагогічними працівниками своєї діяльності.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО.
2. Підвищення якості освіти в ЗДО на основі прийняття ефективних управлінських рішень.
3. Створення атмосфери довіри до ЗДО серед педагогічних працівників та батьків вихованців.

Основні політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО:

- забезпечення публічної інформації про діяльність закладу освіти (ст. 30 Закону України «Про освіту»);
  - дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників (ст. 42 Закону України «Про освіту»);
  - запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- створення умов щодо професійного зростання педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами).

Моніторинг здійснюється на основі вимог Базового компоненту дошкільної освіти України, освітніх програм і річного плану роботи ЗДО. З метою виявлення динаміки, тенденцій і закономірностей та прогнозування подальшого розвитку дитини дошкільного віку у ЗДО організовується та проводиться педагогічний моніторинг, який проводиться в вересні 2023 року - початковий моніторинг (для виявлення напряму освітньої роботи з дітьми, психолого-педагогічного); у січні 2024 року - поточний моніторинг (для визначення динаміки розвитку вихованців, перегляд відкритих занять); у квітні 2024 року - підсумковий моніторинг (підбиття підсумків життєдіяльності дошкільників за тривалий період, визначення рівня досягнень дітей та виконання освітніх програм, перегляд підсумкових занять).

3.1 Моніторинг якості освіти (розвиток компетентностей дітей, професійних компетентностей педагогів)

Мета моніторингу – виявлення ступеня відповідності результатів діяльності закладу дошкільної освіти стандартам і вимогам дошкільної освіти.

Завдання моніторингу:

- безперервно спостерігати за динамікою розвитку ЗДО, своєчасно виявляти зміни і ті фактори, які викликають ці зміни;
- здійснювати тактичне і стратегічне прогнозування розвитку найважливіших процесів у дошкільному навчальному закладі;
- підвищувати мотивацію співробітників в галузі забезпечення якості освітніх послуг;
- залучати батьківську громадськість в процес поліпшення якості освіти ЗДО.

№	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей	Вивчення рівня розвитку дітей за освітніми лініями у групах	Жовтень, травень
		Відстеження результатів освітньої роботи для дітей середнього і нижче середнього рівня розвитку	Січень (у разі необхідності)
		Виявлення рівня реалізації завдань програми	II половина квітня
		Визначення рівня шкільної зрілості в старшій групі	
2.	Проведення підсумкових занять, індивідуальних бесід з дошкільниками	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності, визначення проміжних результатів.	1 раз на квартал
3.	Аналіз планів освітньої роботи з дітьми	Виявлення стану виконання державних вимог дошкільної освіти	1 раз на місяць
4.	Анкетування, тестування педагогів, батьків	Отримання різноманітного емпіричного матеріалу про необхідні аспекти діяльності педагогів, батьків	За потребою, протягом року
5.	Педагогічна діагностика професійної діяльності педагогів.	Визначення рівня професійної компетентності педагогів	Вересень, квітень
6.	Моніторинг стану здоров'я дітей	Визначення груп здоров'я за підсумками поглибленого медичного огляду	Вересень, квітень
7.	Моніторинг стану захворюваності дітей та відвідування ЗДО	Визначення індексу здоров'я дошкільників	1 раз на місяць, 1 раз на квартал
8.	Моніторинг фізичного	Виявлення ефективності	Вересень,

	розвитку дітей	розвитку фізичних якостей дітей	квітень
9.	Педагогічний аналіз діяльності ЗДО за навчальний рік	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем	травень, серпень

Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей в КЗ «Шульський ЗДО» в 2023-2024 н.р. здійснюватиметься:

- **молодший, , старший дошкільний вік** за матеріалами методичного посібника «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти».

Рівні засвоєнь: В - високий рівень, Д – достатній рівень, С – середній рівень, П – початковий рівень.

МОЛОДША ГРУПА

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

- 1.Творчо відображає діяльність і взаємини дорослих у грі.
- 2.Виявляє ініціативу в перетворенні предметно-ігрового середовища.
- 3.Виявляє творчість у роботі з природним матеріалом.
- 4.Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності, використовуючи різні конструктори.
- 5.Знає,впізнає і називає різні види іграшок.
- 6.Знає, впізнає і називає образні іграшки.
- 7.Класифікує іграшки,зроблені з різних матеріалів.
- 8.Уміє використовувати іграшки за призначенням.
- 9.Усвідомлює себе активним учасником(учасницею) ігрової діяльності.
- 10.Дотримується рольових способів поведінки,норм та етикету спілкування у процесі гри.
- 11.Дотримується ігрового партнерства.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СОЦІУМІ»

Соціально-громадянська компетентність

- 1.Знає своє ім'я, прізвище, імена батьків та інших членів родини.
- 2.Усвідомлює зміст поняття «сім'я», розуміє, що батьки найрідніші люди, які піклуються про неї, ставиться до них з любов'ю.
- 3.Усвідомлює, що бабусі й дідусі – це також сім'я, ставиться до них із теплотою, знає їх імена.
- 4.Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї, намагається виконувати свої, співчуває хворим членам родини, прагне надати посильну допомогу.
- 5.Орієнтується в родинних зв'язках, передає особливості їхньої зовнішності, уподобань, поведінки, діяльності.
- 6.Знає, що родина об'єднує всіх родичів, виявляє інтерес до родинних справ, свят, зустрічей.
- 7.Уміє виявляти дружні, довірливі стосунки в родинному колі.
- 8.Називає предмети домашнього вжитку (меблі, одяг, посуд), їхні ознаки. Вживає у мовленні кількісні та порядкові числівники.
- 9.Має елементарні уявлення про працю дорослих удома і в дитячому садку.
- 10.Виявляє позитивне ставлення до трудових завдань, виконує деякі трудові доручення дорослих (батьків, вихователів у господарсько-побутовій праці).

11. Розуміє, що чужі – це люди, які між собою незнайомі, з ними треба поводитися обачно, стримано, чемно.
12. Контактує з різними за віком дітьми, дотримується норм спілкування.
13. Використовує предмети й іграшки за призначенням.
14. Орієнтується в тому, що група – це об'єднання дітей одного віку, пов'язаних спільною діяльністю. Орієнтується в приміщенні групи, на майданчику дошкільного закладу.
15. Знає назву міста, вулиці, де мешкає, назву країни, національність.
16. Володіє елементарними морально – етичними нормами міжособистісних взаємин, дотримується їх під час спілкування.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Уміє слухати звуки навколишнього середовища, імітувати голоси тварин, звуки машин.
2. Розпізнає окремі звуки у словах; визначає перший звук у мовленому слові; виокремлює та інтонує звук, що частіше повторюється у словах вірша, утішки.
3. Правильно й чітко вимовляє всі звуки мови, особливо свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'] і шиплячі [ж], [ш], [ч], [дж].
4. Говорить із різною силою голосу, передаючи інтонації запитання, здивування, радості, співчуття, суму.
5. Характеризує предмети за істотними ознаками і діями; правильно вживає слова на позначенні частин тіла людей, тварин.
6. Уміє використовувати різні частини мови у життєвих ситуаціях, узагальнювальні слова, образні вирази, порівняння.
7. Вживає слова, що означають якості та властивості предметів (величину, колір), синоніми, антоніми, спільнокореневі слова.
8. Узгоджує слова у роді, числі та відмінку; у різних відмінкових формах утворює однину і множину іменників.
9. Вживає дієслова із займенниками ми, ви, вони, різні відмінкові форми особових займенників я, ти, він, вона, вони.
10. Утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості, прикметники із суфіксами –еньк-, -есеньк.
11. Будує прості та складні речення, вживає слова у кличному відмінку.
12. Спілкується українською мовою залежно від ситуації.
13. Розуміє мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Розуміє запитання, відповідає на нього, ставить запитання дорослим та одноліткам.
2. Уживає слова ввічливості, привітання, прощання тощо.
3. Відтворює діалоги дійових осіб в ігровій діяльності.
4. Переказує з допомогою дорослого та спільного переказування знайомі казки та оповідання.
5. Складає короткі (2-3 речення) сюжетні та описові розповіді за допомогою запитань дорослого та спільного мовлення.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО – ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ»

Сенсорно – пізнавальна компетентність

1. Порівнює величини предметів (великий-маленький, довгий-короткий, високий-низький).
2. Розрізняє геометричні фігури (круг, квадрат, куля і куб) і порівнює геометричні фігури із предметами схожими з формою.

3.Визначає просторове розташування предмета відносно свого тіла (вгорі-там,де голова; внизу-там, де ноги). Просторові відношення (над,під,поруч,на,за,високо,низько).

4.Орієнтується в частинах доби (ранок,день,вечір,ніч),часових відношеннях (тепер-пізніше,спочатку-потім,учора-завтра).

Логіко-математична компетентність

1.Лічить у межах 3 у прямому порядку, утворює числа 2 і 3 способом додавання 1 до попереднього числа.

2.Порівнює чисельність множин накладанням і прикладанням предметів.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

Природничо – екологічна компетентність

1.Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, розрізняє ознаки, стани неживої природи її якості та властивості.

2.Спостерігає, помічає і називає природні явища.

3.Розрізняє і називає рослини найближчого оточення (дерева, кущі, квіти, гриби), їх будову, смакові якості плодів. Виявляє зорову обережність під час зустрічі з новим рослинам світом.

4.Усвідомлює різноманітність рослинного світу, розрізняє тварини та їх дитинчат, зовнішню будову, живлення, пересування, захист, поведінку.

5.Має елементарні уявлення про Сонце, Місяць, зорі.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1.Має елементарні знання про те, що природне довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані.

2.Має бажання берегти природу. Бути чуйною до неї, робити позитивні вчинки.

Свідомо оцінює свою турботу про навколишній світ як власну позитивну рису особистості.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Згадує твори фольклору, нескладні авторські твори за фрагментами, назвою, ілюстраціями; пригадує назву знайомого твору.

2. Розуміє зміст художніх творів, відповідає на нескладні запитання за їх змістом; правильно оцінює поведінку персонажів.

3. Декламує вивчені напам'ять вірші.

4. Знає назву міста (села), вулиці,де вона мешкає.

5. Знає своє ім'я, імена батьків,друзів, вихователів і помічника вихователя.

6. Знає предмети домашнього вжитку, їх ознаки.

7. Користується предметами та іграшками за призначенням.

8. Уміє будувати елементарні висловлювання про довкілля (природне, предметне, соціальне).

9. Володіє різними техніками малювання (пальчиками, пензликом, олівцями, фломастером, крейдою).

10. Створює прості композиції та аплікації, розповідає про те,що створила.

11. Ліпить з глини, творить на вологому піску; вводить власноруч створені речі в ігрову діяльність.

12. Відтворює в русі загальний характер музики, відгукується на темпові та динамічні контрасти.

13. Не напружуючись, ритмічно підспівує, протягує довгі звуки.

14. Розрізняє знайомі за тембром звучання, за назвою музичні іграшки та інструменти, виявляє бажання грати на них.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має уявлення про основні засоби загартування.
2. Володіє елементарними правилами поведінки дома.
3. Орієнтується у приміщенні групи, користується предметами за призначенням.
4. Знає, що сприяє збереженню здоров'я (рух, правильне харчування, безпечна поведінка, догляд за тілом).
5. Намагається бути охайною, має навички особистої гігієни, самообслуговування.
6. Уміє правильно та культурно вживати їжу.

Особистісна компетентність

1. Орієнтується в ознаках статевої належності, називає частини тіла.
2. Обізнана про належність до певної статі.
3. Позитивно ставиться до себе як до особистості.
4. Має свої уподобання, інтереси, уявлення про свої добрі вчинки.
5. Діє самостійно.
6. Радіє зустрічі з однолітками.
7. Регулює власну поведінку в різних видах діяльності.

Рухова компетентність

1. Витримує навантаження відповідно до віку.
2. Називає та виконує основні фізичні вправи. Знає способи використання обладнання.
3. Підпорядковує свої дії діям інших дітей у процесі спільної рухової діяльності, прагне допомогти товаришеві.

СТАРША ГРУПА

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ГРА ДИТИНИ”

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає у грі діяльність і взаємини дорослих, намагається урізноманітнити сюжет гри.
2. Виявляє цікавість і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності.
3. Знає, впізнає різні види іграшок.
4. Знає, впізнає та називає різні види іграшок.
5. Знає властивості різних іграшок.
6. Визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок.
7. Дотримується ігрового партнерства і рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
8. Свідомо ставиться до гри з однолітками, отримує радість та задоволення від гри.
9. Ініціює, вибирає, підтримує та вибудовує різні сюжети.
10. Уміє з допомогою дорослого та самостійно організовувати спільну з однолітками діяльність, налагоджувати взаємини.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ”

ШОСТИЙ РІК ЖИТТЯ

1. Порівнює предмети за висотою, товщиною, шириною, довжиною. Буде впорядковані послідовні ряди: великий - менший - найменший тощо.
2. Розпізнає геометричні фігури, їх властивостей (трикутник, чотирикутник, п'ятикутник, круг, квадрат). Здійснює серіацію та класифікацію геометричних фігур за певною ознакою.
3. Визначає розташування предмета відносно іншого, просторове розміщення на площині (на столі, у зошиті).
4. Має уявлення про співвідношення одиниць часу, вміє користуватися календарем.

Логіко-математична компетентність

1. Володіє кількісною та порядковою лічбою в межах 10, утворює число різними способами.
2. Знає склад числа у межах 10.
3. Складає й обчислює приклади в межах 5 на додавання і віднімання за допомогою шкали лінійки.
4. Складає і розв'язує задачі на знаходження суми й залишку.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ”

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має елементарні уявлення про статеву належність, із повагою ставиться до протилежної статі.
2. Має елементарні знання про будову тіла людини та основні функції органів людського організму людини.
3. Дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Виявляє позитивне ставлення до оздоровчих традицій.
4. Знає та дотримується правил безпечної поведінки. Диференціює поняття “безпечне”, “небезпечне”.
5. Орієнтується в показниках власного здоров'я та здоров'я навколишніх людей.
6. Розуміє важливість правильного харчування для здоров'я та розвитку людини. Дотримується культури харчування.
7. Правильно користується виделкою, ножом, серветкою, їсть охайно, тримає поставу. Дотримується навичок особистої гігієни.
8. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, прагне бути охайною.
9. Бере участь в іграх із використанням дихальних вправ, точкового масажу, пальчикової, ритмічної, мімічної, психогімнастики та гімнастики для очей. Самостійно застосовує руховий досвід у повсякденному житті

Рухова компетентність

1. Бере участь в оздоровчих і фізкультурно-розвивальних заходах, знає багато ігор.
2. Усвідомлено дотримується правил, уміє долати негативний психічний стан. Докладає зусиль у подоланні труднощів.
3. Володіє основними рухами, навичками шиккування, виконує з різних вихідних положень вправи із предметами та без них. Виявляє творчу ініціативу у створенні образів, дій.

Особистісна компетентність

1. Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, ставлення). Знає, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення.
2. Орієнтується в основних емоціях і почуттях; диференціює добро і зло; намагається стримувати негативні емоції.
3. Установлює причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя та своїми переживаннями, виразом обличчя, мімікою, жестами, словами передає свої почуття.
4. Оперує займенником “Я”, вирізняє себе з-поміж інших, усвідомлює, що може обходитися своїми силами, знаходить спільне і відмінне між собою та іншими.
5. Усвідомлює і переживає події минулого та сьогодення, орієнтується в майбутньому, розуміє, що обставини життя залежать від здатності допомагати самій собі.
6. Орієнтується у своїх правах і обов'язках, їх значенні.
7. Усвідомлює, що прізвище, ім'я та по батькові вказують на належність до роду, своєї родини, індивідуальність.

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає ім'я та по батькові своє, своїх батьків, родичів.

2. Усвідомлює зміст понять “сім’я”, “сімейні традиції” (склад, взаємна турбота, доброзичливі стосунки з братами, сестрами, збереження сімейних традицій).
3. Усвідомлює обов’язки кожного члена сім’ї та свої особисто, прагне надати посильну допомогу.
4. Розуміє, що родина об’єднує всіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь спорідненості.
5. Відчуває себе повноцінним членом родини, розраховує на розуміння і захист з боку родичів і відповідно ставиться до них.
6. Обізнана з нормами і правилами сімейного (родинного) співжиття.
7. Має уявлення про різні професії дорослих та їх особливості (робочий одяг, знаряддя праці тощо), дбайливо ставиться до результатів праці дорослих.
8. Вирізняє знайомих людей із-поміж інших (друзів, товаришів, сусідів, працівників дошкільного закладу тощо), привітно вітається.
9. Розуміє, що з “чужими” треба поводитися обачно, стримано, чемно; у разі потреби може звернутися по допомогу до сторонніх, користується елементарними правилами самозбереження.
10. Здатна входити в контакт із різними за віком дітьми, налагоджує з ними активну взаємодію, спілкування.
11. Домагається визнання себе іншими дітьми, прагне бути бажаною у грі, спілкуванні тощо.
12. Відчуває межу допустимої поведінки, уникає гострих суперечок, намагається порозумітися.
13. Розуміє, що групу гуртують спільні цінності, відвертість стосунків, довіра, певні поведінкові норми.
14. Розуміє, що дружба - це вияв довіри, відданості, поваги між людьми. Усвідомлює, що дружбою треба дорожити.
15. Знає назву держави, її столиці, державну символіку, назву свого міста та його символіку, державні свята.
16. Знає назви народних оберегів-символів, особливості українського національного одягу, рослинні символи.
17. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.
18. Усвідомлює своє місце в соціальному середовищі, обирає відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.
19. Знає імена по батькові, прізвища своє, своїх батьків, родичів, друзів, вихователів та інших працівників дитячого садка.
20. Знає казки, легенди, оповідання, вірші про природу і предметний світ.
21. Знає про взаємини між людьми як представниками різної статі.
22. Знає назву держави, її столиці, державну символіку; назви гір, річок; найбільших міст, орієнтується у місцезнаходженні України на карті, назву свого міста (села), країни, міста чи села, де живуть родичі.
23. Знає назви предметів домашнього вжитку та побутової техніки, їх деталі, способи застосування та безпечного поводження з ними.
24. Знає народні обереги - символи (рушник, кольори на ньому); український національний одяг, віночок (квіти і стрічки на ньому); рослини-символи (калина, дуб, верба, барвінок тощо).
25. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.
26. Дотримується культури людських взаємин, навичок взаємоповаги у спілкуванні та спільній діяльності, шанобливо ставиться до інших людей (дорослих і однолітків).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Розрізняє та визначає жанр художнього твору (казка, оповідання, вірш, байка).
2. Пригадує повну назву твору, його автора; відповідає на запитання в різних видах бесід за змістом прочитаного, відтворює зміст почутих творів.
3. Розуміє ідею твору; орієнтується в його композиційній структурі; аналізує й адекватно оцінює характер, вчинки персонажів.
4. Виразно читає напам'ять поетичні твори; на прохання дорослих згадує скоромовки, загадки, вірші, лічилки, пісеньки (колискові, забавлянки, щедрівки, веснянки тощо).
5. Розуміє і правильно пояснює прихований зміст приказок і прислів'їв.
6. Упізнає на портретах відомих українських письменників, пригадує назви написаних ними творів (1—2).
7. Відтворює зміст художнього твору, передає характер персонажів у театралізованих іграх за змістом знайомих художніх творів.
8. На доступному рівні аналізує твори різних видів мистецтва, розуміючи їх особливості як спільні, так і відмінні.
9. Створює власні художні образи в різних видах образотворчої діяльності, передають своє ставлення до них.
10. Орієнтується на колір, лінію, форму, ритм, композицію як на засоби вираження емоційного стану та настрою митця (як справжнього художника, так і власні).
11. Виявляє ініціативу в музично-рухових і пісенних імпровізаціях, прагне грати на улюбленому дитячому музичному інструменті.
12. Визначає самостійно або опосередковано, за допомогою дії жанр маршу, пісні, танцю, впізнає мелодію знайомого музичного твору, називає улюблені музичні твори.
13. Розрізняє властивості музичного звуку, окремі засоби виразності музичного образу, пісенну, дво- і тричастинну побудову музичного твору.
14. Співає улюблені пісні емоційно виразно, природним голосом.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ”

Природничо-екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля. Знає, що вода буває прісна і солоня, у ній живуть живі істоти. Розрізняє стани води, розуміє, як вода надходить до осель, як впливає на вироблення енергії освітлення й опалення.
2. Знає, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря, їх залежність від пори року. Усвідомлює, що вітер - це рух повітря, він може бути різної сили, може бути корисним чи завдавати шкоду (шторм, посуха, загибель рослин).
3. Має уявлення, що суша може бути різної форми (рівнина, пагорби, гори, яри). Знає, що на суходолі люди будують житло, обробляють ґрунт, що в надрах є корисні копалини.
4. Цікавиться інформацією природничого характеру, має бажання зрозуміти суть явищ, визначати взаємозв'язки.
5. Називає пори року, їх прикмети, ознаки, вміє вести календар природи. Усвідомлює причини природних явищ, розрізняє та характеризує їх, володіє навичками безпечної поведінки.
6. Орієнтується у небезпечних явищах природи: пожежа у природі, землетрус та виверження вулкану. Володіє елементарними навичками поводження з вогнем. Розуміє, що землетрус та виверження вулкану спричиняють загибель людей.
7. Розрізняє і називає найпоширеніші рослини своєї місцевості, розуміє, що вони виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Усвідомлює, що рослини потребують світла, води, поживного ґрунту, залежать від стану по-годи. Розуміє, що зміни в житті рослин відбуваються відповідно до пір року.

8. Має уявлення про види рослин: дикорослі, культурні, кімнатні, лікарські рослини; розуміє, чим вони корисні для нас - виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Необхідність охороняти рослини.

9. Розпізнає тварин за їхніми зовнішніми ознаками, класифікує їх. Знає види птахів: осілі, перелітні.

10. Знає про зміни, що відбуваються у живих істот: тварин і птахів, комах у різні пори року.

11. Орієнтується в тому, що Всесвіт - це безліч зірок, планет, може назвати деякі з них, що Сонце - джерело світла і тепла, Місяць - супутник Землі, всі вони мають форму кулі й обертаються.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Орієнтується в тому, що довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані. Має уявлення, що люди здійснюють природоохоронні заходи для збереження та відновлення тварин і рослин, які зникають.

2. Обізнана з природним середовищем планети Земля і Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць.

3. Усвідомлює себе частиною великого світу природи, знає про залежність свого здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси. Прагне до самостійних дій у природі (доглянути дерево, кущ, протидіяти тим, хто шкодить тощо).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “МОВЛЕННЯ ДИТИНИ”

Мовленнєва компетентність

1. Правильно вимовляє всі групи звуків рідної мови; слова зі збігом приголосних (книга), африкатами [дж], [дз] (бджілка, дзвоник).

2. Правильно вимовляє слова і фрази за допомогою наголосу, інтонації.

3. Відчуває риму, вміє римувати слова (колобок – колосок), зокрема й імена (Яринка – Даринка).

4. Знає і розповідає скоромовки, загадки, приказки; вживає слова-назви предметів, дій якостей, властивостей предметів, добирає синоніми, антоніми, омоніми (багатозначні слова – сонечко, ручка).

5. Уживає слова для визначення: якостей і властивостей об'єктів, що характеризують зовнішність, риси, поведінку людей і тварин.

6. Добрає слова, що виражають емоції, стани (настрій веселий, сумний); узагальнювальні слова, образні порівняння (багатий, як земля).

7. Правильно вживає назви людей з а фахом.

8. Правильно вживає закінчення родового відмінка іменників у однині та множині назвах плодів, їжі, явищ природи, взуття й одягу, у слова, що мають тільки форму множини.

9. Правильно вживаю різні форми слів для назви одних і тих самих об'єктів (заєць, зайчик, зайчєня), утворює назви дитинчат тварин (жаба – жабєня), зокрема і з пестливими суфіксами (кошенятко, ведмежатко); назви дитинчат тварин і назви тварин жіночого роду від іменників чоловічого роду і навпаки (гусак – гуска, лисиця – лис).

10. Узгоджує різні частини мови в роді числі та відмінку добирає і розпізнає спільнокореневі слова: мир – мирний, яблуко - яблучний.

11. Уміє складати прості і складні речення зі сполучниками: а, але, і...і, то...то, адже, якщо б, тому що, коли; вживає вставні слова (мабуть, здається, напевне); порівняльні звороти зі сполучниками (мов, немов).

12. Розуміє, що в Україні українська мова є державною.

13.Правильно й чітко вимовляє всі звуки української мови; спілкується українською мовою.

14.Слухає і розуміє мовлення дорослих, казки, оповідання, вірші, запам'ятовує їх.

Комунікативна діяльність

1.Уміє підтримувати розмову, будує різні форми діалогу; бере участь у полілогах на визначені теми.

2.Слухає свого співрозмовника незалежно від міри своєї прихильності до нього; чітко і зрозуміло відповідає на запитання різного характеру.

3.Підтримує інтерес дітей до спілкування з однолітками в різних видах видах діяльності; вміє налагоджувати взаємини і партнерами по грі чи сцені.

4.Самостійно переказує казки, оповідання, дає характеристику вчинків персонажів.

5.Складає описові та сюжетні розповіді за дидактичною картинкою (за серією картин), порівняльні описи 2-х іграшок (предметів, дидактичних картин).

6.Виявляє словесну творчість: самостійно складає казки, короткі історії з включенням образів.

7.Складає описи-загадки; описує добре знайомі репродукції картин.

8.Бере участь у складанні колективного листа.